

Öğretmen ve Velilerin Sosyal Medyadaki Okul Uygulamaları ile İlgili Paylaşımlarının Okul Yöneticileri Üzerindeki Etkileri

The Effects of Teachers and Parents' Sharing on School Practices on Social Media on School Administrators

ÖZET

Öğretmen ve veliler tarafından sosyal medya platformlarından okullarla ilgili paylaşımlar yapılmaktadır. Yapılan bu paylaşımların okul yöneticileri üzerindeki etkilerini tespit etmek ve aldıkları kararlarda etkilerinin olup olmadığını incelemek amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılan bu çalışmada örneklem grubu İstanbul ili, Tuzla, Pendik, Kartal ve Ümraniye ilçelerinde 1 Anaokulu, 10 İlkokul, 5 Ortaokul, 2 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 1 Anadolu Lisesi ve 1 Rehberlik Araştırma Merkezinde görev yapan toplam 20 okul müdüründen oluşmuştur. Bu çalışmada örneklem grubunun çeşitli kademelerdeki okul müdürlerinden oluşmasından dolayı maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış olarak hazırlanan görüşme formundaki sorular örneklem grubuna sorularak veriler toplanmıştır. Görüşmeler yüz yüze ve ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Okul Uygulamaları, Karar Verme

ABSTRACT

Posts about schools are shared on social media by teachers and parents. It has been aimed to find out the effects of these posts on school principals and if they have any effects on the decisions they make. The sample group of this project, which was done by using the qualitative research methods, consists of 20 school principals from 1 kindergarten, 10 primary schools, 5 secondary schools, 2 vocational and technical Anatolian high schools, 1 Anatolian high school and 1 counseling and research center. In this project because of that the sample group consists of school principals of various grades, maximum variety exemplification is seen. Data was collected by asking questions in forms of semi-structured interviews. The interviews were made face to face and sound recorded.

Keywords: Social Media, School Activities, Making Decision, School Management

GİRİŞ

Günümüzde teknolojinin baş döndürücü bir hızda gelişmesi ile birlikte insanlar güncel bilgilere anında sosyal medya sayesinde erişebilmektedir. Sadece bilgiye anında ulaşmakla kalmayıp, eş zamanlı olarak karşılıklı etkileşim imkânını da bulabilmekteyiz. Eğer bir konu üzerinde araştırma gereği duyacak olursak ilk baktığımız mecra sosyal medya oluyor. Güncel haberler konusunda yine sosyal medya kanalları sayesinde anında haberdar olabiliyoruz. Hatta haberler hakkında kendi görüşlerimizi de paylaşma imkânı bulabiliyoruz. Bu kadar cezbedici bir güce sahip olan sosyal medyanın eğitim kurumlarını da etkisi altına alması kaçınılmaz gibi görünmektedir. Erol ve Çayak (2021)'a göre de teknoloji alanında meydana gelen gelişmeler küreselleşme süreçlerini hızlandırmakta ve toplumu her alanda etkilediği gibi eğitimi de etkilemektedir. Okullarda yapılan bir uygulama bazen kurumun kendisi tarafından, bazen okuldaki öğretmenler tarafından bazen de okulun dış paydaşları tarafından sosyal medya platformları tarafından paylaşılabilir. Yapılan bu paylaşımların kurumun imajı açısından olumlu veya olumsuz etkileri olabilmektedir. Yapılan bir paylaşımın etkileri ve yayılım hızı bazen inanılmaz seviyelere çıkabilmektedir. Öyle ki öğrenci veya öğretmenler daha okuldan ayrılmadan okulda yaşanan bir olaydan okulun dış paydaşlarının haberi olabilmektedir.

Konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde; Çalışkan ve Mencik, (2015), sosyal medya araçlarının bizleri kontrol altına aldığından bahsediyor. Daha öncesinde din, aile, okul, mahalle gibi kontrol mekanizmalarının da ötesine geçtiğine vurgu yapmaktadır. Hayatımızın her alanına giren internetle birlikte kullanmakta olduğumuz akıllı telefonlar da hayatımızın vazgeçilmez haline gelmiş durumdadır. Telefon olmadan günlük hayatımızı

Murat Koçak ¹

Ferahil Akça ²

Fatih Derin ³

Yeşim Vergili ⁴

Fatma Alireisoğlu ⁵

Bayram Göksu ⁶

How to Cite This Article

Koçak, M., Akça, F., Derin, F., Vergili, Y., Alireisoğlu, F. & Göksu, B. (2023).

“Öğretmen ve Velilerin Sosyal Medyadaki Okul Uygulamaları ile İlgili Paylaşımlarının Okul Yöneticileri Üzerindeki Etkileri” International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:114; pp:8030-8045. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sssj.71366>

Arrival: 28 June 2023

Published: 31 August 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Öğretmen, MEB, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0009-0000-2305-718X

² Öğretmen, MEB, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0000-0002-3097-3060

³ Öğretmen, MEB, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0009-0001-7504-7095

⁴ Öğretmen, MEB, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0009-0001-1635-1185

⁵ Öğretmen, MEB, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0009-0002-4637-6372

⁶ Öğretmen, MEB, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0009-0003-5121-5028

sürdüremez duruma gelindi. İnternetin olduğu her yerde sosyal ağlara bağlanılabilme olanaklarıyla sosyalleşen insanlar artık birey olmaktan ziyade sanal âlemde toplumsal bir güç olmaktadır.

Şahin, (2017)' in doktora tezinde yönetici ve velilerin sosyal medyayı kullanma amaçları ile ilgili bir araştırma yapmıştır. Araştırmasında, Malatya ilinde 26 okul yöneticisi, 45 öğretmen ve 29 veli ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirmiştir. Araştırmasının sonucunda öğretmen ve velilerin sosyal medyayı; eğlence, etkileşim, bilgilendirme ve sosyalleşme amacı ile kullandıklarını ortaya çıkarmıştır.

Sönmez, (2013) ise ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin sosyal medya araçlarından Facebook'u neden kullandıkları ile ilgili bir araştırma yapmıştır. Antalya ilinde 4 okulda kırk öğretmen ile yaptığı görüşmeler sonucunda öğretmenlerin sosyal medya araçlarından Facebook' u kullanım amaçlarının; haberleşme, paylaşma ve görüşme olduğunu tespit etmiştir.

Gazete haberlerinde okul yöneticilerinin nasıl temsil edildiği ile ilgili Yaylacı, (2021)' nin yaptığı çalışmada, çeşitli medya organlarında çıkan haberlerde okulun ve okul yöneticilerinin nasıl algılandığı ile araştırmalar yapmıştır. Beş farklı gazetenin son beş yıldaki okul müdürlerine yönelik çıkan haberlerden yola çıkarak araştırma yapmıştır. Araştırmasını içerik analizi, görüşme ve kodlama tekniklerini kullanarak gerçekleştirmiştir. Okul veya okul yöneticileri ile ilgili gazete haberlerinde daha çok olumsuz haberlerin yayınlandığını belirtmiştir. Okulda olan veya okul yöneticilerin gerçekleştirdiği şiddet içerikli haberlere vurgu yapmıştır. Okul müdürleri ile ilgili olumlu olarak çıkan haberlerde ise daha çok okurların acıma, hayret, kızgınlık gibi duygularını harekete geçirecek nitelikte haberler olduğunu belirlemiştir.

Yapılan bu çalışma ile özellikle öğretmen ve velilerce sosyal medyada yapılan okul paylaşımlarının okul yönetimine ve okul yönetiminin aldığı kararlara etkilerinin olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır.

Sosyal Medya Kavramı

Dilmen, (2007) 'e göre 1970'li yıllarda yeni medya araçlarının hızla artması ile birlikte daha çok araştırmacılar tarafından "yeni medya" kavramı kullanılmaya başlanmışken doksanlı yıllarda internetin büyük bir hızla yaygınlaşmasına vurgu yaparak, teknolojik gelişmelerin hızla artması ile birlikte bambaşka bir boyuta ulaştığına dikkat çekiyor. Ayrıca dünya çapında ağ (kısaca www veya web)ların hızla yaygınlaşması sonucu günümüzde sosyal medya diye adlandırdığımız bir kavram ortaya çıkmıştır. Kısacası teknolojik gelişmelerin etkisi ve internetin insanlar tarafından her an ulaşılabilir hâle gelmesi ile birlikte iletişimde yeni bir boyuta geçilmiş; yeni medya kavramı yerini artık günümüzde sosyal medya kavramına bırakmıştır.

Sosyal medya, kullanıcıların internette aradığı, kullandığı ve içerik ürettiği interaktif bir iletişim platformudur. Sosyal medya, "Web 2.0"ın teknolojik temelleri üzerine inşa edilmiş, kullanıcılar tarafından içerik oluşturulmasına ve değiştirilmesine izin veren internet tabanlı uygulamalar" olarak tanımlanmaktadır (Kaplan ve Haenlein, 2010:61). Burada bahsedilen Web 2.0 kavramı ilk defa O'Reilly Media tarafından 2004'te kullanılmaya başlanmıştır. İkinci nesil internet teknolojilerini ifade etmektedir. İkinci nesil internet teknolojileri internet kullanıcılarının paylaşımları sonucunda ortaklaşa oluşturdukları yapıyı ifade etmektedir. Kısaca Web 2.0 bütün internet kullanıcılarının el birliğiyle yaptıkları paylaşımlar neticesinde ortaya çıkmış olan çok boyutlu bir sistem olarak tanımlanmaktadır (Vural ve Bat, 2015:3354).

Mayfield, (2010:6) sosyal medyanın genel özelliklerini şöyle sıralamıştır:

Katılımcılar: Sosyal medya, katılımcıları cesaretlendirerek bütün kullanıcılardan bir geri bildirim alma özelliğine sahiptir.

Açıklık: Sosyal medya bütün katılımcı ve kullanıcılarına açıktır. Bilgi paylaşmasına paylaştığı bilgilere diğer kullanıcıların erişim sağlamalarını gerçekleştirir. Oylama ve yorum yapabilirler. Çok nadir engellemeler vardır.

Konuşma: Çift taraflı iletişime olanak sağlar. Bu açıdan katılım oranı daha yüksektir.

Toplum: Sosyal medya topluluklara çabuk ve etkili bir oluşum için izin verir. Topluluklar da böylece sevdikleri fotoğraf, politik değerler, favori TV şovları gibi ilgili oldukları şeyleri paylaşırlar.

Bağlantılılık: Sosyal medyada bulunan sitelere bağlantı vererek kullanıcıların ilgisini çeken konulara erişim sağlamasını gerçekleştirir.

Erişim: Sosyal medya siteleri tüm kullanıcılara erişebilmesine olanak tanır.

Erişilebilirlik: Sosyal medya tüm kullanıcıları tarafından maliyetsiz veya çok az maliyetle kullanılma özelliğine sahiptir.

Kullanılabilirlik: Sosyal medya kullanımı uzmanlaşma gerektirmez. Herkes sosyal medyada üretim gerçekleştirebilir.

Yenilik: Geleneksel medya iletişimlerinde meydana gelen zaman farkı (günler, haftalar, hatta aylar) anında etki ve tepkisi olan sosyal medya ile kıyaslandığında uzun olabilmektedir. (Tepkilerin zaman aralığına katılımcılar karar verir). Geleneksel medya da sosyal medya araçlarına adapte olmaktadır.

Kalıcılık: Kalıcı bir özelliğe sahip değildir. Kullanıcısı tarafından değiştirilebilir veya tamamen silinebilir.

Özgürlük: Sosyal medya herhangi bir baskı gruplarına maruz kalmaz. Özgürce yayın yapar. Herkes tarafından eşit müdahale edilir. Geleneksel medyaya göre daha özgürdür.

2022 Ocak ayında dünya üzerinde 4,62 milyar sosyal medya kullanıcısı sayısı var. Ülkemizde ise bu sayı 68.90 milyona ulaşmıştır (<https://wearesocial.com>, 2022). Aşağıdaki tablolarda ülkemizde son iki yılda en çok kullanılan sosyal medya platformlarının kullanıcı sayıları ve kullanım sıklıkları tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 1: Ülkemizde Sosyal Medya Platformlarının Kullanıcı sayısı(son 2 yıl)

Sıra No	Sos Med. Sitesi	2021 Kullanım(yüzde)	2022 Kullanımı(yüzde)
1	Youtube	%94.0	%94.5
2	WhatsApp	%87.5	%93.2
3	Instagram	%89.5	%92.5
4	Facebook	%79.0	%78.1
5	Twitter	%72.5	%69.6

*We Are Social'in Dijital 2021 ve Digital 2022 Türkiye raporlarının tabloya uyarlanmış halidir.

Tablo 2 : Ülkemizde Sosyal Medya Platformlarının Kullanım Sıklığı(son 2 yıl)

Sıra No	Sos Med. Sitesi	2021 Kullanıcı Sayısı Sayısı	2022 Kullanıcı Sayısı
1	Youtube	50.600.000	57.400.000
2	Instagram	46.000.000	52.150.000
3	WhatsApp	40.300.000	43.450.000
4	Facebook	30.000.000	34.400.000
5	Twitter	13.600.000	16.100.000

*We Are Social'in Dijital 2021 ve Digital 2022 Türkiye raporlarının tabloya uyarlanmış halidir.

Sosyal Medyanın Etkileri

İçerisinde bulunduğumuz yüzyılda gerçekleşen bilişim alanındaki teknolojik gelişmeler insan hayatının her alanına etki etmektedir. Hayatımızın bir parçası ve vazgeçilmezi haline gelen sosyal medya, devam eden teknolojik gelişmelerle, kişi ve kurumları kendisine daha da çok bağımlı hale getirmektedir. Sosyal medya insan ve kurumlara kimi zaman sınırsız olanaklar sağlarken kimi zaman da olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir.

Sosyal medya özellikle toplumun davranışlarını etkilemesi bakımından önemlidir. Öte yandan sosyal medya diğer insanların davranışlarını etkilemede birtakım avantajlara sahiptir. Özellikle kullanıcı için çok hızlı elde edilen geri bildirimler buna örnek olarak gösterilebilir. Sosyal ağ siteleri, özellikle kişiler arası iletişimde ve bireyin kendini ifade etmesinde önemli faydalar sağlar. Ayrıca sosyal ağ sitelerinin kullanım amaçları da çok çeşitlidir; bilgi paylaşımı, eğlence, öğrenme ve öğretme bunlardan bazılarıdır (Kirschenbaum, 2004: 99; Ellison ve Boyd, 2007; Akt. Öztürk ve Talas, 2015:102).

Sosyal medyanın özelliklerinde de belirtildiği üzere iki yönlü iletişime olanak sağlaması, maliyetinin olmaması, geniş kitlelere ulaşılabilir olması gibi birçok avantajı vardır. İnsanlar nerede olurlarsa olsunlar çok geniş kitleleri bir araya getirebilmekte; karşılıklı etkileşim ve iletişime olanak sağlamaktadır. Kişi, kurum veya firmaların ilgi duyduğu alanlarda araştırma yapmalarına, kendilerini ve ürünlerini tanıtmalarını sağlar. Ayrıca hızlı bilgi akışı sayesinde kriz anlarında büyük kitlelere doğru ve ilk elden istenilen içerikleri sunması açısından krizlerin çözümünde de büyük rol oynar.

Sosyal medya, yukarıda da belirtildiği gibi topluma hızlı bilgi akışı sunma özelliği önemli ve değerlidir. Diğer taraftan Petekoğlu, (2014), bilgiye hızlı ulaşmakla birlikte, bilgiye ulaşmak için geçilen aşamaların sosyal medya ile ortadan kaldırıldığına vurgu yapıyor. Böylece bilginin değersiz ve sıradanlaştığını belirtiyor. Diğer taraftan bu hızlı bilgi akışının kontrol edilmesinin sınırlı olmasından dolayı yanlış bilgilerin geniş kitlelere yayılma olasılığı da söz konusudur.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Dairesi Başkanlığı 2018 yılında yayınladığı Sosyal Medya Kullanım Kılavuzunda Sosyal Medya'nın olumsuz yönlerini kısaca şöyle sıralamaktadır:

1) Negatif yorumlar alabilirsiniz. İnsanlar hoşlanmadığı durumları veya yapılan hatalı veya dikkatsiz paylaşımları eleştirebilirler. Bu yüzden eleştirilere açık olunmalıdır.

- 2) İnsanların sosyal ağlarda gereğinden fazla zaman harcaması, bağımlılığa neden olabilmektedir. Aynı zamanda zamanını sosyal ağlarda geçirmesi ile diğer rutin işlerinin de aksamasına neden olabilir. Bu durum aynı zamanda aile içi ilişkileri de olumsuz etkileyebilir.
- 3) Haber ve içeriklerin kontrolsüz yayılması yalan bilgilerin ortaya çıkmasına veya bilgi kirliliğine yol açabilmektedir.
- 4) Akıl sağlığını olumsuz etkileyebilir. Örneğin insanlar gezdikleri yerleri, yiyip içtiklerinin görüntü ve videolarını sık sık sosyal ağlarda paylaşarak takipçilerine bir üstünlük kurma çabası içerisinde girebilmektedirler. Bu paylaşımları gören takipçileri kendilerini mutsuz ve yoksun hissedebilirler.
- 5) Kişilerin ben merkezli bir karaktere sahip olabilmektedirler.
- 6) Sosyal medyada insanlar her an her türlü nefret söylemine veya sanal olarak linç girişimine maruz kalabilirler.
- 7) Telif haklarına dikkat edilmeden yapılan paylaşımlarda paylaşım yapan kişi hakkında dava açılabilir.
- 8) Sosyal medyadan güvenilir olmayan sitelerden yapılan alışverişlerde kullanıcılar sahtekârlığa veya dolandırıcılığa maruz kalabilirler.

Öztürk ve Talas, (2015), sosyal ağların eğitim açısından aktif öğrenme, uygulamalı öğrenme, sosyal öğrenme, informal öğrenme, işbirlikçi öğrenme, yapılandırıcı öğrenme ve durumlu öğrenme (uygulama toplulukları) gibi farklı öğrenme yöntemlerini desteklediğine vurgu yaparak eleştirel düşünme biçimini de desteklediğini belirtmiştir.

Sarar vd.(2013) yaptığı araştırmasında sosyal medyanın hayatımızın her alanında olduğu gibi eğitim hayatında da etkin olarak kullanıldığına değinmektedir. Bütün yaş gruplarındaki kullanıcılarına kullanması kolay ve herhangi bir ücret ödmeden gerçekleştirildiğine değinmektedir. Öğrenciler sosyal ağlar aracılığıyla arkadaşları ile iletişim kurarak bilgi paylaşımında bulunabilmektedirler. Yine bu platformlar üzerinden inceleme, araştırma olanaklarına sahip olabilmektedirler. Öğrenciler arkadaşları ile öğretmenler de öğrenci, meslektaş ve velileri ile okul saatleri dışında iletişim ve etkileşimde bulunmaktadırlar.

Bu platformların en etkin ve yoğun olarak kullanıldığı dönem pandemi dönemi olmuştur. Bu dönemde salgın nedeniyle okulların kapanması sonucu tüm eğitim-öğretim faaliyetleri uzaktan eğitim şeklinde gerçekleşti. Öğretmenler sosyal ağlar vasıtasıyla eğitim faaliyetlerini bu süreçte bu platformlardan gerçekleştirdiler. Derslerin işleniş, ödevlerin verilmesi, ödev kontrollerinin yapılması, öğrenciler arasında, öğrenci-öğretmen arasında, öğretmen-veli arasında tüm iletişim ve etkileşim yine bu ağlar üzerinden gerçekleşti. Veli toplantıları, okul, zümre toplantıları, yine uzaktan çevrimiçi olarak bu ağlar üzerinden gerçekleşti.

Öğrenciler sosyal platformlar üzerinden konu anlatımlı veya soru çözümlü videolar izleyerek sınavlara hazırlanabilmektedirler. Yine derslerde anlayamadığı veya ilgi duydukları konularda araştırmalarını sıklıkla bu ağlar üzerinden gerçekleştirebilmektedirler. Merak ettiği konularda araştırmalarını bu mecralardan yerine getirip öğrenme sürecinde öğrenen aktif hale gelmektedir.

Bat ve Vural, (2015) yapmış olduğu araştırmasında kurumların en az maliyetle her alanda en fazla karı elde etmek amacıyla sosyal medyayı kullandığını belirtmiştir. Yine sosyal medyanın kurumlar açısından giderek daha da önemli hale geleceğine işaret etmiştir. Gerçekten de giderek etki ve önemini artıran sosyal medyaya eğitim kurumlarının da kayıtsız kalması düşünülemez. Günümüzde sosyal medya, gücü ve etkisinden dolayı okulları olumlu veya olumsuz yönde etkileme gücüne sahip dış öğeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır.

Blanchard, (1998)'e göre okul ile aile işbirliğinde teknolojinin kullanımının: iletişim ve bilgilendirme, öğrenme ve öğretim, ilgi ve motivasyon, kaynak ve maliyet olarak dört yönde etki ettiğini belirtmiştir. Günümüz teknolojisi ve yeni medya araçları sayesinde yer ve zaman kısıtlaması olmadan okullar velilerle, veliler de okulla çift yönlü iletişime geçebilmektedirler. Böylece aileler okuldan doğal olarak ta çocuklarından okula gitmeden haberdar olabilmektedirler.

Okullar veli, öğretmen veya öğrencilerin bilgi veya görüşlerine başvurma durumlarında kullanım kolaylığı ve kullanılabilirliği sebebi ile sıklıkla sosyal medya platformlarını kullanmaktadır. Sosyal ağlar üzerinden kendi kurumsal profilleri üzerinden; gerekli gördükleri kayıt formu, anket, görüş formu vb. belgeleri ilgililerden yine bu ağlar üzerinden istemektedir. Bu uygulamalarla okullar çok az maliyetle, kısa sürede birçok kişiye ulaşma, görüşlerini alma fırsatı bulabilmektedirler. Örneğin Veli Akademileri ile ilgili okulda yapılacak bir seminer duyurusunu ilgili tüm velilere kullanmış oldukları kurumsal hesapları aracılığı ile anında ulaştırabilmektedirler.

Bu platformların en etkin olarak kullanıldığı dönem pandemi dönemi oldu. Bu dönemde salgın nedeniyle okulların kapanması sonucu tüm eğitim-öğretim faaliyetleri uzaktan eğitim şeklinde gerçekleşti. Aynı zamanda bu çevrimiçi eğitim faaliyetleri bazı belirsizlikleri de beraberinde getirdi. Erol ve Çayak (2022), bu belirsizliklerin ortadan kaldırılması adına çevrimiçi eğitim bilgilendirmelerinin artırılması, yeni teknolojilerin okullarda yoğun bir şekilde kullanılması ve eğitimcilere uygulanan teknoloji ve kullanılan platformlar hakkında bilgilendirmeler yapılması gerektiğini aktarmıştır. Öğretmenler sosyal ağlar vasıtasıyla eğitim faaliyetlerini bu süreçte bu platformlardan gerçekleştirdiler. Derslerin işleniş, ödevlerin verilmesi, ödev kontrollerinin yapılması gibi faaliyetler Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Zoom, Classroom gibi ağlar üzerinden gerçekleştirildi. Okullar veli, öğrenci ve öğretmenlerle tüm iletişim ve faaliyetlerini bu mecralardan gerçekleştirme durumunda kaldı. Veli toplantıları, okul, zümre toplantıları, yine uzaktan çevrimiçi şekilde bu ağlar üzerinden yapıldı. Okullar da veli, öğrenci ve öğretmenlerle tüm iletişim ve faaliyetlerini bu mecralardan gerçekleştirme durumunda kaldılar. Aynı şekilde il/ilçe zümre toplantıları, veli toplantıları, okul kurul toplantıları, okul zümre toplantıları da yine uzaktan çevrimiçi şekilde bu ağlar üzerinden yapıldı.

Teknolojik gelişmelerin etkisi ve internete erişimin hızla yaygınlaşması sonucu kişi ve kurumlar sosyal medyaya ilgi duymaya başladı. Sosyal medyanın gücünün hızla artması ile birlikte okulların da bu gelişmelerden olumlu veya olumsuz yönde etkilenmesi kaçınılmaz hale geldi. Öyle ki sosyal medyada herhangi bir okulla ilgili yapılan bir paylaşım bu okulu bir anda popüler ve tercih edilen bir okul haline getirebilirken; tam tersi olumsuz bir paylaşım ise okulu istenmeyen, tercih edilmeyen bir kurum haline getirebilmektedir. İletişimi açık bir okulda olumlu bir okul ikliminin olması beklenen bir durumdur. Okul ikliminin olumlu yönde olması, okulda yapılan eğitim- öğretim faaliyetlerinin nitelikli olması aynı zamanda okulda öğretmen, öğrenci ve çalışanlarının da moral ve motivasyonunu yükseltecektir. Dışarıdan bakıldığında, motivasyonu, enerjisi ve iletişimi yüksek bir okulun görüntüsü yani imajı da olumlu olacaktır. Ters durumlarında ise imaj olumsuz yönde etkilenecektir (Dalbudak ve Özgenel, 2022:4).

Problem Durumu

İnsanlık açısından sosyal medya kullanımının uzun zamanlı bir geçmişi yoktur. İnternet kullanımının dünyada ve eş zamanlı olarak ülkemizde 90'lı yılların ikinci yarısında kullanılmaya başlandığını düşünecek olursak gelinen nokta ve yayılım hızının baş döndürücü seviyede olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Teknolojik gelişmelerin de katkısı ile ülkemizde neredeyse her evde internet erişimi mümkün olmaktadır. TÜİK, (2022)' in Ağustos verilerine göre Türkiye'de evlerin %94,1'inde internet bulunmakta. İnterneti kullanan bireylerin oranı ise % 85' e yükselmiş durumda. Bu oran büyükşehirlerde % 95'lerin üzerine çıkmaktadır. İnterneti düzenli kullanan bireylerin oranı ise % 82 ye yükselmiş durumda. İnternetin kullanımının yaygınlaşması doğal olarak sosyal medya kullanım oranlarını da artırmış durumdadır. Bu hızlı artışlar yeni bir iletişim ortamını meydana getirmiştir. Sosyal medya; zaman ve mekân gibi bir sınırlama olmadan tartışma ve paylaşımın temel alındığı insani bir iletişim şekli diye tanımlanmıştır (Vural ve Bat, 2010).

Öğretmenlerin meslekleri ile ilgili sosyal medya platformlarını kullanırken sosyal medya, farklı bilişsel süreçlere, deneyimlere ve öğrenme şekline sahip bireylerin öğrenmelerini desteklemesi yönüyle eğitsel olarak büyük bir işleve sahiptir (Kilis, Rapp ve Gülbahar,2014). Sistem içerisindeki öğretmenlerin kol fark etmeksizin dünyada ortaya çıkan yeni imkânları, yeni teknolojileri takip etmeleri bu gelişen teknolojilerden yararlanarak kendilerini güncellemeleri, yeni öğrenme yöntemlerini uyum sağlayarak zamanı yakalamaları gerekmektedir (Özdemir, 2016; Uştu vd. 2016).

İletişim, örgüt için hayati öneme sahiptir. Sosyal medya kullanımındaki artış sadece kişilerle sınırlı kalmamış kurum ve kuruluşlarda da bu yeni trendi aktif bir şekilde kullanmaya başlamışlardır. Okulların da içinde yer aldığı kamu kuruluşları örgütsel yönetim, iletişim ve halkla ilişkilerini sosyal medya ile uyumlu hâle getirmekte ve sosyal medyanın nasıl kullanılacağı ve nasıl yönetilmesi gerektiğine büyük önem vermeye başlamıştır (Eroğlu ve Şengöz, 2017). Dolayısı ile eğitim kurumlarının da sosyal medyayı etkin ve aktif olarak kullanır hâle geldikleri görülmektedir. Sosyal medyanın okullarda kullanılması ile birlikte okullarda daha hızlı ve etkin bir iletişime geçilmesi de mümkün olabilmektedir. Bu bağlamda okul içi iletişim araçlarından birisi hâline gelen sosyal ağlar; öğrenci, veli, öğretmen ve okul yönetimi ilişkilerini de önemli ölçüde etkilemiştir (Korucu ve Çakır, 2015). Örgütün bel kemiği olan iletişim sosyal medya vasıtasıyla daha hızlı bir şekilde gerçekleşebilmektedir. Bugün sosyal paylaşım ağları, geçmişte yüz yüze veya geleneksel iletişim araçlarıyla gerçekleşen iletişime yeni bir iletişim şekli olarak eklenmiştir (Özdemir, 2014:2).

AMAÇ

Bu çalışmamın amacı öğretmen ve velilerin sosyal medyadaki okul uygulamaları ile ilgili yapmış oldukları paylaşımların okul yöneticileri üzerinde ne gibi etkilerinin olduğunu araştırmak ve bu etkileri okul yararına nasıl

kullanabilecekleri konusunda önerilerde bulunmaktadır. Yukarıda verilen amacı gerçekleştirebilmek için cevaplandırılacak sorular şunlardır:

- 1) Öğretmenlerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları hakkında okul müdürlerinin görüşleri nelerdir?
- 2) Velilerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları hakkında okul müdürlerinin görüşleri nelerdir?
- 3) Öğretmenlerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları okul müdürlerini nasıl etkilemektedir?
- 4) Velilerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları okul müdürlerini nasıl etkilemektedir?

Önem

Literatüre bakıldığında sınırlı sayıda da olsa; daha çok öğrencilerin sosyal medya alışkanlıkları, öğretmenlerin sosyal medya araçlarını kullanmaları gibi araştırmalar mevcuttur (Benzer, 2013; Kelly ve Antonio, 2016; Rosenberg, vd., 2016; Yaylak, 2016). Yine çok sınırlı sayıda da olsa anne ve babaların sosyal medya paylaşımları ile ilgili araştırmaları da görebilmekteyiz (Özgül vd. 2022; Akdi, 2016; Canatan ve Aydın Avşar, 2019). Bununla birlikte öğretmen ve velilerin okulla ilgili yapmış oldukları sosyal medya paylaşımlarının okul yönetimine ne gibi etkileri olduğu ile ilgili bir araştırma yoktur. Bu açıdan veli ve öğretmenlerin yaptıkları paylaşımların okul yönetimine etkilerini yansıtması açısından bu çalışma özgün ve değerlidir. Araştırmada nitel yöntemin kullanılmasından dolayı veli ve öğretmenlerin okul uygulamaları ile ilgili sosyal medyada paylaşımlarının okul yönetimi ve aldığı kararlara ne gibi etkileri olduğunu araştırabilmemiz için yöneticilere sorular sorulmak sureti ile sorulan sorulara verdikleri yanıtlar okul yönetimine etkilerini ilk elden ele almak ve değerlendirmek açısından kıymetli veriler olarak düşünülebilir.

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmada algı veya olaylar kendi doğal ortamında ve gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Nitel araştırmada gözlem, görüşme, söylev ve metin analizi gibi veri toplama teknikleri kullanılmaktadır. Bu veri toplama tekniklerinden en çok kullanılan yöntemlerden biri de görüşme tekniğidir. Görüşme, insanların bakış açılarını, öznel deneyimlerini, duygularını, değerlerini ve algılarını ortaya koymada kullanılan oldukça güçlü bir yöntemdir. Görüşme sürecinin, gözlem ve yazılı dokümanlardan elde edilen verilerle desteklenmesi araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini arttırmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 39-41). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Öğretmen ve velilerin okul uygulamaları ile ilgili sosyal medya paylaşımlarının okul yönetiminde karar verme sürecine etkilerinin incelendiği bu araştırmada görüşme grubu olarak çeşitli kademelerde kamu kurumlarında görev yapan okul müdürlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Görüşlerine başvurulmuş gruplar İstanbul İli; Tuzla, Pendik, Kartal ve Ümraniye İlçelerinden; 1 Anaokulu, 10 İlkokul, 5 Ortaokul, 2 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 1 Anadolu Lisesi ve 1 Rehberlik Araştırma Merkezi müdürü olmak üzere toplam 20 okul müdüründen oluşmaktadır.

Bu araştırmada maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Bu örneklem türünün seçilmesindeki amaç, göreceli olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır. Bu örnekleme yönteminde araştırmacı seçtiği problemle ilgili durumlar arasında çeşitlilik kaynaklarını olabildiğince ayrıntılı olarak belirlemeli ve bunlar arasında hangi çeşitlilik alanlarını örnekleme yansıtacağına karar vermelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011:109).

Bu araştırmada çeşitli kademelerde görev yapan okul müdürlerine önceden hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme soruları sorularak veriler elde edilmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin tablo

KATILIMCI	GÖREVİ	CİNSİYET	YAŞ	KIDEM YILI	OKUL TÜRÜ
M1	Müdür	E	49	27	Ortaokul
M2	Müdür	E	35	12	İlkokul
M3	Müdür	E	50	26	İlkokul
M4	Müdür	E	45	23	İlkokul
M5	Müdür	E	43	18	İlkokul
M6	Müdür	E	40	11	İlkokul
M7	Müdür	E	53	26	A. Lisesi
M8	Müdür	K	37	13	Anaokulu
M9	Müdür	E	46	15	İlkokul
M10	Müdür	E	41	11	M.T.A.L
M11	Müdür	E	38	12	Ortaokul
M12	Müdür	E	50	30	Ortaokul
M13	Müdür	E	40	12	İlkokul
M14	Müdür	E	39	15	Ortaokul
M15	Müdür	E	51	27	İlkokul
M16	Müdür	K	48	26	İlkokul
M17	Müdür	E	47	24	M.T.A.L
M18	Müdür	E	52	25	İlkokul
M19	Müdür	E	45	20	Ortaokul
M20	Müdür	E	52	25	RAM

Tabloda görüşmeye katılan katılımcıların tamamı okul müdürü olmasından dolayı katılımcılar “M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M20” şeklinde kodlanarak ifade edilmiş olup kadın katılımcılar “K” , erkek katılımcılar da “E” şeklinde adlandırılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların kimlik bilgileri etik kurallar gereği gizli tutulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Bu süreçte veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşmenin temel amacı bireyin iç dünyasına girerek onun bakış açısını anlamaya çalışmaktır. Görüşme yoluyla araştırılan konu hakkında bireyin deneyimleri, tutumları, düşünceleri, niyetleri, yorumları, zihinsel algıları ve tepkileri gibi gözlenemeyen bilgilere ulaşılması umut edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 128).

Görüşme formunun ilk bölümünde katılımcının yaşı, kıdem yılı, yöneticilikteki görev süresi gibi bilgiler yer almakta olup görüşme soruları problem ve alt problemlere yönelik 4 adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların profillerini belirlemek amacı ile görüşme formunun ilk bölümünde yaş, cinsiyet, kıdem yılı gibi bilgilere yer verilmiştir. Görüşme sorularının hazırlanmasında uzman görüşünden yararlanılarak sorulara son şekil verilmiştir. Görüşme sorularının amaca ulaşip ulaşmadığını belirlemek amacı ile 2 adet pilot uygulama yapılmıştır. Yapılan pilot uygulamalar sonucunda uzman görüşü de alınarak hazırlanan görüşme sorularının ihtiyaç duyulan verilerin toplanması için yeterli olduğu kanaatine varılmıştır.

Görüşmelerle ilgili tüm yasal izinler alınmış olup yapılan görüşmelerin tümü yüz yüze ve katılımcının bilgisi dâhilinde ses kaydı alınması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bazı katılımcılar ses kaydı alınmasını istememesinden dolayı 2 adet görüşmede ses kaydı alınmayıp not alma şeklinde veriler toplanmıştır. Ayrıca katılımcıların kendilerini rahat, güvende hissetmeleri ve düşüncelerini rahatça ifade edebilmeleri için görüşme yerinde başka bir kişi bulundurulmamıştır. Görüşmeler yaklaşık olarak 20 – 25 dakika kadar sürmüştür. Yapılan tüm görüşmeler teyit amacı ile katılımcılara gönderilmiş olup tüm katılımcıların teyidi alınmıştır. Yapılan tüm görüşmeler araştırmacı tarafından deşifre edilerek elde edilen veriler bulgular bölümünde değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Katılımcı olarak seçilen çeşitli kademelerdeki okul müdürlerinin konuya ilişkin görüşleri ses kaydı yöntemi ile alındığı için ve elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde veriler derinlemesine incelemeye alınır. Patton, (2014) a göre içerik analizinde katılımcılardan elde edilen veriler tema, alt tema ve kodlara ayrılır. Bu araştırmada da katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda, problem ve alt problemlerle ilgili veriler elde edilmiş ve bu verilerden tema, alt tema ve kodlar oluşturulmuştur.

İçerik analizinde birbirine benzer nitelikte olan verileri belirli tema ve kavramlarla bir araya getirmek sureti ile düzenleyerek anlaşılır bir şekilde okuyucuya sunulmasıdır. İçerik analizinde kodlamadan faydalanılır. Kodlama: Veriler arasına yer alan anlamlı bölümlere (bir sözcük, cümle, paragraf gibi) isim verilmesi sürecidir. Kodlama süreci elde edilen verileri bölümlere ayırmayı, incelemeyi, karşılaştırmayı, kavramlaştırmayı ve ilişkilendirmeyi gerektirir (Karataş, 2015: s.74).

BULGULAR

Araştırmada okul uygulamaları ile ilgili öğretmen ve velilerin sosyal medyada yapmış oldukları paylaşımların okul yöneticileri üzerinde ne gibi etkilerinin olduğunu ve bu etkileri okul yararına nasıl kullanılabileceği ile ilgili çözüm önerileri getirmek için çalışma yapılmıştır. Yukarıda belirtilen problemle birlikte aşağıda incelemeye alınan alt problemlere yanıt bulabilmek amacı ile yola çıkılan bu araştırmada çeşitli kademelerdeki okul müdürleri ile yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler tema, alt tema ve kodlara ayrılmıştır.

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi şu şekildedir: Öğretmenlerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu alt problemle ilgili katılımcılara: Okulla ilgili yapılan uygulamaların öğretmen tarafından sosyal medyada paylaşım yapmalarına ilişkin görüşleriniz nelerdir? Sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri yanıtlar doğrultusunda elde edilen bulgular Öğretmenlerin Sosyal Medya Paylaşımları teması altında toplanmış olup, tema, alt tema ve katılımcılar şeklinde bölümlere ayrılarak aşağıdaki şekli ile Tablo 4’ te gösterilmiştir.

Tablo 4: Öğretmenlerin sosyal medya paylaşımları hakkında okul müdürlerinin görüşleri.

TEMA	ALT TEMA	KOD	KATILIMCILAR
Öğretmenlerin Okulla İlgili Sosyal Medya Paylaşımları	Olumlu	Güzelliği, iyiliği paylaşım	M1
		Öğretmeni motive edici unsur	M3
		Diğer okullarca örnek alınma	M4
		Geniş kitlelere ulaşım	M5, M10
		Eğitim-öğretime katkı sunması	M6
		Okul-veli-öğretmen-öğrenci ilişkilerine olumlu katkı	M9
		Okulların halka açılan yüzü	M11
		Velilerin sınıf hallerini görmek istemesi	M13
		Etkili bir haber ve iletişim kanalı	M14
		Okula ilgi ve takibin artması	M17
		Okulun tanıtımı	M7
		Olumlu etkileşim	M12
	Olumsuz	Çocuk teşhiri	M8
		Özel hayat ve kişilik hakkı ihlali	M16,M20
		Çocukların yetersiz ve önemsiz hissetmeleri	M16

Çeşitli kademelerdeki okul müdürlerinden oluşan katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda genel anlamda okul yöneticileri, öğretmenlerin sosyal medyada yaptıkları paylaşımları desteklemektedirler. Bazı katılımcılar ise yapılan bu paylaşımlarda birtakım çekinceleri olduklarını dile getirmişlerdir. Bu sebeple öğretmenlerin sosyal medya paylaşımları yukarıdaki tabloda olumlu ve olumsuz görüşler olmak üzere iki alt temaya ayrılmıştır.

Katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda öğretmenlerin okulla ilgili sosyal medyada yapmış oldukları paylaşımları okul yöneticilerinin genel anlamda olumlu olarak karşıladığı görülmektedir. Öğretmenlerin yapmış oldukları paylaşımlar konusunda, okulun tanıtımına katkı sağlaması, okulun ilgi çekici ve görünür hale gelmesi, iç ve dış paydaşlar arasında iletişimin artması gibi nedenlerle olumlu görüş bildirmişlerdir. Örneğin M11 konu ile ilgili düşüncelerini; “Öğretmenlerin okulla ilgili sosyal medyada paylaşım yapması gayet uygun görülmektedir. Sosyal medyayı okulların halka açılan yüzü olarak görmekteyim. Her ne kadar okulların web siteleri olsa da çok az kişi bu web sitelerini ziyaret etmektedir.” şeklinde dile getirmiştir.

Yine bir diğer katılımcı da; M3, “Evet doğru buluyorum bilişim çağında olmamızdan dolayı okul ile ilgili uygulama ve etkinliklerin paylaşılmasını öğretmeni motive eden bir unsur olarak görüyorum. Aynı zamanda iyi örneklerin diğer öğretmenlere de bir yansıtım tutacağı kanaatindeyim.” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Katılımcıların bir kısmı da yapılan paylaşımları doğru bulmadıklarını belirtmişlerdir. Doğru bulmama nedeni olarak kişilik hakkı ihlali, özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması gibi konularda yapılabilecek ihlallerin olabileceğinden bahsetmekle birlikte paylaşımların kurum tarafından yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Örneğin M16 yapılan paylaşımlarla ilgili çekincelerini; “Öğretmenler bazen iyi örnekleri sunma adına bu paylaşımları yapıyorlar ancak bu şekilde iyi örnek sunumunun da içi boşaltılmış oluyor. Ayrıca bu paylaşımlarla çocuğun kendi iradesi dışında dijital kimliği oluşmuş oluyor ve ileride çocuğun unutulma hakkını da elinden almış oluyor. Ayrıca sosyal medya paylaşımlarıyla çocuklar, kendilerini tanımadıkları insanlara kabul ettirme zorunluluğu hissederek yetersiz ve önemsiz hissedebilirler.” şeklinde dile getirmiştir.

Öğretmen paylaşımları konusunda düşüncelerini belirten hemen hemen tüm katılımcılar paylaşımların usulüne ve amaca uygun şekilde yapılması gerektiği konusunda fikirlerini belirtmişlerdir. Yapılacak paylaşımların paylaşımcı

tarafından öncesinden paylaşım yapılacak kişilerden veya ailesinden izin alınarak ve gerekli formların doldurularak paylaşım yapmaları gerektiğini de belirtilmektedirler.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi şu şekildedir: Velilerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu alt problemle ilgili katılımcılara: Okulla ilgili yapılan uygulamaların veliler tarafından sosyal medyada paylaşım yapmalarına ilişkin görüşleriniz nelerdir? Sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri yanıtlar doğrultusunda elde edilen bulgular Velilerin Sosyal Medya Paylaşımları teması altında toplanmış olup, tema, alt tema ve katılımcılar şeklinde bölümlere ayrılarak aşağıdaki şekli ile Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5 : Velilerin sosyal medya paylaşımları hakkında okul müdürlerinin görüşleri.

TEMA	ALT TEMA	KOD	KATILIMCILAR
Velilerin Okulla İlgili Sosyal Medya Paylaşımları	Olumlu	Beğeni, onay, takdir	M2
		Okul tanıtımı	M9
		Olumlu okul-çevre ilişkisi	M10
		Okulun olumlu tanıtımı	M12, M13
		Okul-veli-öğretmen-öğrenci ilişkilerine olumlu katkı	M9
	Olumsuz	Öğrenci mahremiyeti ve güvenlik	M5,M20
		Duygusallık kendi çocuğuna odak	M6
		Kontrol ve takip zorluğu	M7, M17, M11
		Kurumu olumsuz etkilere açık bırakması	M16
		Bilgi kirliliği	M14
		Okulu zor durumda bırakma	M15
		Olumsuz yargı	M17
		İtibarsızlaştırma	M7
		Yanlış anlaşılma	M12
		Yasal olmayan durum	M18, M19, M14

Katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda okul müdürleri, velilerin okulla ilgili sosyal medyada yapmış oldukları paylaşımları genel olarak onaylamadıkları görülmektedir. Buna karşın az sayıda da olsa bazı katılımcıların yapılan bu paylaşımları destekledikleri görülmektedir. Bu sebeple sosyal medya paylaşımları yukarıdaki tabloda öğretmen paylaşımlarında olduğu gibi olumlu ve olumsuz görüşler olmak üzere iki alt temaya ayrılmıştır.

Okul yöneticileri, velilerin okulla ilgili sosyal medyada yapmış oldukları paylaşımları; okulun tanıtımı, okul çevre ilişkilerinin olumlu yönde gelişmesi, okulun dış paydaşlar tarafından beğenilmesi, onaylanması ve takdir edilmesi gibi nedenlerle olumlu baktıkları görmektedirler. Örneğin M2 veli paylaşımları ile ilgili düşüncelerini şu şekilde dile getirmiştir; “Evet, teknoloji destekli ortamlarda paydaşların etkileşimi önemlidir. Velilerin paylaşımı bir nevi geribildirimdir. Kendi sosyal medya hesabında okulla ilgili yapılan çalışmayı paylaşması beğendiği, onayladığı, takdir ettiği izlenimi vermektedir.” Olumlu görüş bildirenler arasında M9 ise düşüncelerini; “Usulüne uygun paylaşımların okulun tanıtımı açısından reklam etkisini okulu olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum.” şeklinde dile getirmiştir.

Velilerin sosyal medyadaki paylaşımlarını olumlu bulmayan katılımcılar bunun nedenlerini; paylaşımların kontrol edilememesi, paylaşımlarda velinin daha çok kendi çocuğuna odaklanması, öğrenci mahremiyeti, çocuk güvenliği, yapılan paylaşımların okulu zor duruma düşürmesi, okulla ilgili olumsuz yargı oluşturma riski, okulu itibarsızlaştırma ve paylaşımların izinsiz ve yasal olmayan yollardan yapılması gibi nedenleri sıralamaktadırlar.

Örneğin M14; “Paylaşım yapabilirler ancak sadece kendi çocuklarını ilgilendiren kısımları veya fotoğrafları paylaşabilirler, aksi halde bilgi kirliliği ve kişisel verilerin kullanılmasına aykırı hareket edilmiş olur.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Yine bir başka katılımcı da konu ile ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmiştir M15; “Doğru bulmuyorum çünkü velilerin yapmış oldukları paylaşımlar çoğu zaman okulu zor durumda bırakıyor.” Bir başka katılımcı ise M7; “Veliler tarafından bu tür paylaşımlar yapmalarını çok doğru bulmuyorum çünkü bir kontrol süzgeci olmuyor. Veliler bu sosyal medyada yazıları ne yazdıklarını takip etmemiz son derece zor. Bizim takip etmediğimiz birileri okulla ilgili veya yapılan etkinliklerle ilgili bir paylaşım yaparlarsa o konuda onların bakış açısının ne olduğunu görmemiz, bize göre doğru olabilir. Fakat onlar yanlışlar yazabilirler onların altına. Bu da okul itibarını sarsıcı yönde olacağını düşünüyorum.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi şu şekildedir: Öğretmenlerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları okul müdürlerini ve karar verme sürecinizi nasıl etkilemektedir? Bu alt problemle ilgili katılımcılara: Öğretmenlerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları sizi ve karar verme sürecinizi nasıl

etkilemektedir? Sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri yanıtlar doğrultusunda elde edilen bulgular Velilerin Sosyal Medya Paylaşımlarının Yöneticilere Etkileri teması altında toplanmış olup, tema, alt tema ve katılımcılar şeklinde bölümlere ayrılarak Tablo 6’da aşağıdaki şekli ile gösterilmiştir.

Tablo 6: Öğretmenlerin sosyal medya paylaşımlarının yöneticilere etkileri.

TEMA	ALT TEMA	KOD	KATILIMCILAR
Öğretmenlerin Sosyal Medya Paylaşımlarının Yöneticilere Etkileri	Olumlu	Pozitif ayrımcılık	M13
		Geribildirim sağlaması	M2,M6
		Güncel kalmak,	M2
		Olumlu isteklendirme	M2,M5
		Olumlu okul kültürü	M3
		Öğretmenle ilgili olumlu duygu	M5,M13
		Düzeltilme, gözden geçirme fırsatı	M6, M4
		Kararlarda daha cesur olma	M17
		Örnek oluşturma, istifade etme	M1
		Dinamiklik, ulaşılabilirlik	M2
		Okulu sahiplenme	M19
	Olumsuz	Paylaşımca ile ilgili soru işareti	M16
		Hüküm verme	M11
		Beğeni, takdir edilme amacı gütmesi	M14
		Sosyal medyanın okulu yönetmesi	M11
		Okulun sosyal medyadan ibaret görülme riski	M8

Katılımcılara yöneltilen 3. alt probleme ilişkin hazırlanan görüşme sorusuna verdikleri yanıtlara göre elde edilen veriler ışığında okul müdürleri genel anlamda, öğretmenlerin sosyal medya paylaşımlarının okula olumlu yönde etkilerinin olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında bazı katılımcılar da öğretmenlerin sosyal medyada okulla ilgili yapmış oldukları paylaşımların okulu olumsuz yönde etkileyebileceğini belirtmişlerdir. Diğer taraftan M10, M12, M15 gibi bazı katılımcılar ise öğretmenlerin yapmış oldukları bu paylaşımların okullarına herhangi bir etkisinin olmadığını belirtmişlerdir.

Okul müdürleri, öğretmenlerin okulla ilgili sosyal medyada yapmış oldukları paylaşımlarının; okula geribildirim sağlaması, okulun güncel ve görünür olması, olumlu okul kültürüne katkı sağlaması, öğretmenle ilgili olumlu duyguların pekişmesi ve pozitif ayrımcılık yapılması, yapılan yanlış bir uygulama ile ilgili düzeltme fırsatı sunması, okulla ilgili alınan kararları tekrar gözden geçirme olanağı sağlaması, okulun paydaşları tarafından okulun daha fazla sahiplenilmesi, kendi okuluna veya diğer okullara örnek olması gibi etkenlerle kendilerine ve okul yöneticilerine olumlu katkılarının olduğunu belirtmişlerdir.

Örneğin M4 konu ile ilgili düşüncelerini ‘‘ Kendi okulumuzun dışındaki bir okulun öğretmeni sosyal medyadan okullarda yapılan bir uygulamayla ilgili bir sosyal medya paylaşımı yaptığını düşünürsem ki bunu görüyoruz da. O yaptığı paylaşım eğer yönetmelik ve kanun kapsamında yanlış bir uygulamayı meydana getiriyorsa evet alacağımız kararları gözden geçirmemize sebep olabilir. Bu konuda bu soru evet öğretmenlerin paylaşımı karar verirken süreci ve okulu etkiler. Yani olumlu veya olumsuz aynen etkiler. Şeklinde dile getirmiştir. Yine başka bir katılımcı ise düşüncelerini şöyle belirtmiştir M5; Genelde olumlu etkilediğini söyleyebilirim. Öğretmenin okula duygusal olarak bağlandığını, yaptığı işten keyif aldığını ve aidiyet duygusu hissettiğini düşünmekteyim. Karar verme süreçlerinde ise yapılan olumlu uygulamalara ait paylaşımlar motivasyon artışı sağlamaktadır.

Öğretmenler tarafından yapılan paylaşımların yöneticilere olumsuz etkileri ile ilgili katılımcılar; paylaşımı yapan kişi hakkında kuşku duyma ve hüküm verme, paylaşımın beğenilme ve takdir edilme amacı gütmesi, sosyal medyanın okulu yönetme eğiliminde olması, okulun sadece sosyal medyadan ibaret görülme riski taşıması şeklinde sıralamaktadırlar.

Örneğin M16 konu ile ilgili düşüncelerini; Öğretmenlerin çok fazla paylaşım yapmalarını doğru bulmuyorum. Karar vermem de çok fazla paylaşımı olan öğretmen ile ilgili daha fazla irdeleme ihtiyacı hissediyorum ve soru işaretleri ile bakıyorum ve neyi hedeflediği konusunda soru işaretlerim oluyor. Şeklinde dile getirmiştir. Bir başka katılımcı ise okula olumsuz etkileri konusunda M11; ‘‘Bazı okullar çok şey yapar ama reklam yapmaz, bazı okullar az şey yapar ama çok reklam yapar. Maalesef günümüz gelişen teknolojisinde durum aşağı yukarı bu şekildedir. Birçok müdür okulunu sosyal medya üzerinden yönetmektedir. Diğer okullarda öğretmenlerin de yaptığı paylaşımlar aracılığı ile o öğretmen hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Tabi sosyal medya paylaşımları bizleri etkilemektedir. Başka okuldaki öğretmenin sosyal medya paylaşımları üzerinden onun hakkında hüküm vermekteyiz.’’ şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi şu şekildedir: Velilerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları okul müdürlerini nasıl etkilemektedir? Bu alt problemle ilgili katılımcılara: Velilerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili paylaşımları sizi ve karar verme sürecinizi nasıl etkilemektedir? Sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri yanıtlar doğrultusunda elde edilen bulgular Velilerin Sosyal Medya Paylaşımlarının Yöneticilere Etkileri teması altında toplanmış olup, tema, alt tema ve katılımcılar şeklinde bölümlere ayrılarak aşağıdaki şekli ile Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Velilerin sosyal medya paylaşımlarının yöneticilere etkileri.

TEMA	ALT TEMA	KOD	KATILIMCILAR
Velilerin Sosyal Medya Paylaşımlarının Yöneticilere Etkileri	Olumlu	Görünürlük	M19
		Sahiplenme	M19, M12
		Yanlış anlaşımaların önlenmesi	M18
		Veli bilgilendirme	M18
		İlgili veli	M14, M2, M1
		İşi yapmaya teşvik	M13
		Karşılaştırma fırsatı	M7
		Motive etme	M5, M2
		Gurur	M5
		Dış göz	M4
		İşe ortak olma	M2
		Ortak akıl	M4
		İstisare	M4
		Hatasız karar	M3
	Olumsuz	Kontrolsüz paylaşım	M17, M20
		Yöneticileri zor durumda bırakma, Soruşturma	M17
		Okula yük	M16

Okul müdürleri, büyük çoğunlukla velilerin okulla ilgili sosyal medyada yapmış oldukları paylaşımların kendilerini ve okul yöneticilerini olumlu yönde etkilediklerini belirtmişlerdir. Örneğin M4 “Mutlaka etki eder. Nasıl etki eder? Mesela okulun yaptığı sportif bir faaliyeti, okulun yaptığı kurasını eleştiren bir paylaşım yaptığını düşünelim. Ya da geziye gidilme şekli veya gezinin saatiyle ilgili yaptığı bir eleştiri mutlaka okul idaresi o paylaşımı gördüğünde karar verme sürecini veya karar verdikten sonraki uygulama sürecini tekrar gözden geçirmesine etki edebilir. Veli dış bir gözdür. Velinin sosyal medyadaki paylaşımını şu şekilde değerlendirmek lazım. Sosyal medyada paylaşması ile yüz yüze söylemesi arasında fark yoktur. Sosyal medya biraz daha eleştiriye açık bir ortam olabilir ama öğretmenden çok velinin yaptığı paylaşım karar verme sürecinde daha etkili olur diye düşünüyorum.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Bir başka katılımcı ise M4’ün ifadelerine benzer şekilde görüşme sorusuna yanıt vermiştir. M13; “Velilerin paylaşımları genellikle okul idarecilerini bir işi yapamaya zorlamaktadır. Örneğin bir veli A okulunun boyası çok kötü diye bir paylaşım yapsa biz bunu dikkate almak zorundayız. Böyle bir paylaşımı devlet memuru olduğu için öğretmenin paylaşması biraz imkânsız olsa da velinin önünde herhangi bir engel yoktur. Bu nedenle velinin yaptığı paylaşımlar karar verme sürecinde bizleri etkilemektedir.” şeklinde fikirlerini belirterek velilerin, öğretmenlere göre okulla ilgili düşüncelerini sosyal medyada daha rahat paylaştıklarını ifade etmiştir.

Okul müdürleri, velilerin okulla ilgili sosyal medyada yapmış oldukları paylaşımların okula ve yöneticilere olumlu etkileri olarak; okulun görünür hale gelmesi, okulun sahiplenilmesi, okulla ilgili yanlış anlaşımaların önüne geçilmesi, velilerin okula ilgilerinin artması, okulla ilgilenmeleri, okullar arasında karşılaştırma fırsatı sunması, motive edici unsur olması, gurur duyulması, okulu takip eden bir dış göz olması, karşılıklı istisare edilmeye olanak sağlaması, alınacak kararlarda yapılabilecek hataları en aza indirmesi gibi etkenleri sıralamaktadırlar.

Velilerin yapmış oldukları paylaşımların okul yöneticilerini olumsuz yönde etkilediklerini belirten katılımcılar bunun nedenlerini genel olarak; yapılan paylaşımların okul yöneticilerini zor durumda bırakması, paylaşımların kontrolsüz yapılması, yapılan paylaşımların fazladan okula yük getirmesi şeklinde sıralamışlardır.

Örneğin M16 velilerin paylaşımları ile ilgili düşüncelerini; “Sadece kurumumla ilgili yapılan paylaşımlarda öğrencilerimin kişilik haklarına, kurumumun iklimine ve öğretmenlerimin kişilik haklarına bir müdahale varsa o zaman, o paylaşımlara müdahale ederim. Sosyal medyada yapılan paylaşımlar bazen okul yöneticisine yük olarak geri dönebilir ve orada yapılan bir paylaşım sorununu yine yönetici çözmek zorunda kalabilir. Bu nedenle olumsuz yönde kararlar da etkilenme olabilir.” şeklinde dile getirmiştir.

Yine bir başka katılımcı ise M17; “Okulu, okul yöneticileri yönetmelidir. Velilerin sosyal medya paylaşımları bu konuda bir etken olmamalıdır. Ancak günümüzde bu mecra o kadar etkin duruma geldi ki okul kararlarını da bir

tarafından etkilemektedir. Velilerin zaman zaman yaptıkları kontrolsüz paylaşımlar öğretmenleri ve okul yönetimini zor durumda bırakmakta, hatta yasal süreçler başlatılarak adli ve idari soruşturmalara neden olmaktadır.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Katılımcılara yöneltilen 4. alt probleme ilişkin hazırlanan görüşme sorusuna verdikleri yanıtlara göre elde edilen veriler ışığında okul müdürleri büyük bir oranda velilerin yapmış oldukları paylaşımlardan olumlu yönde etkilendiklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte, M9 ve M10 ise velilerin sosyal medyada okulla ilgili yapmış oldukları paylaşımların kendilerini ve yönetimi hiçbir şekilde etkilemediğini belirtmiştir. M8 ise yapılan paylaşımların yöneticilere etkisinin yöneticinin bakış açısına göre değişebileceği yönünde düşüncelerini ifade etmiştir.

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan araştırmada elde edilen verilerle birlikte, öğretmen ve velilerin sosyal medyadaki okul uygulamaları ile ilgili yapmış oldukları paylaşımların okul yöneticileri üzerinde etkileri incelenecektir. Konu ile ilgili literatürler ile birlikte elde edilen veriler karşılaştırılacak ve bu karşılaştırmalarla birlikte yapılan paylaşımların etkilerinin okul yararına nasıl kullanılacağı konusunda öneriler geliştirilmeye çalışılacaktır. Bu araştırma nitel modelde tasarlanmış olup maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen örneklem grubunu İstanbul ili, Tuzla, Pendik, Kartal, Ümraniye ve Fatih ilçelerinde görev yapan 1 Anaokulu, 10 İlkokul, 5 Ortaokul, 2 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve 1 Anadolu Lisesi ve 1 Rehberlik ve Araştırma Merkezi müdürü olmak üzere toplam 20 okul müdürü oluşturmuştur. Araştırmanın amacına ve katılımcıların görüşme sorularına verdikleri yanıtlardan oluşturulan verilere göre elde edilen sonuçlar aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

Öğretmenlerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili yapmış oldukları paylaşımlar konusunda okul yöneticilerinin düşüncelerinin ne olduğu ile ilgili katılımcılara yöneltilen sorulardan elde edilen verilere bakıldığında, katılımcıların büyük bir çoğunluğu paylaşımları desteklemektedirler. Paylaşımlar konusunda katılımcılar bu düşüncelerini geniş kitlelere ulaşım, eğitim ve öğretime katkı, okul-çevre ilişkilerinin iyileştirilmesi, okulun takip edilir olması ve tanıtımı gibi nedenlerle öğretmenlerin yapmış oldukları paylaşımları olumlu olarak karşılamaktadırlar. Literatür incelendiğinde bazı araştırmacıların da benzer sonuçlara ulaştıkları görülmektedir. Duran ve Bayar, (2020:440) öğretmenlerin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerinde yapmış oldukları araştırmalarında, benzer sonuçlara ulaşmıştır. Yine Çelik ve Tosun, (2019:119) un araştırmasında, okulların sosyal medya hesaplarından yapmış oldukları paylaşımlarda etkinliklerin ve okulun tanıtımı, okul çevre ilişkilerinin geliştirilmesi gibi veriler elde etmiştir. Araştırmacıların elde ettiği bulgular ile bu araştırmada öğretmen paylaşımları ile ilgili olumlu düşüncelere sahip katılımcılardan elde ettiğimiz bulguların örtüştüğü görülmektedir.

Öğretmenlerin sosyal medya paylaşımları konusunda olumsuz görüş bildiren katılımcılar ise bunun nedenlerini çocuk teşhiri, kişilik hakkı ihlali, özel hayatın gizliliği ve mahremiyet ve çocukların yetersiz ve önemsiz hissetmeleri gibi nedenlerle sıralamaktadır. Sevim vd. (2018) ve Şahin, (2017:262) de bu konuda benzer durumlara vurgu yapmıştır. Her ne kadar paylaşımlar iyi niyetle yapılmış olsa da dikkatsiz ve düşünmeden yapılan paylaşımların hem paylaşımcıyı hem de paylaşım yapılan öğrencileri telafisi olmayan kötü durumlara düşüreceği kaçınılmazdır. Ayrıca kişisel veya kurumsal olarak herhangi bir sosyal medya hesabından paylaşım yapılmadan önce öğretmen veya okul idaresinin yasal olarak veliden mutlaka Sosyal Medya Veli İzin Belgesi'nin doldurulması gerekliliği de unutulmamalıdır. Bu konuda MEB'de 2021 yılında yayınladığı Kurumsal Sosyal Medya Genelgesi ile usulüne uygun olmayan şekillerde yapılan paylaşımlar hakkında yasal işlem başlatılacağı ile ilgili uyarıları da bulunmaktadır.

Velilerin sosyal medyada okul uygulamaları ile ilgili yapmış oldukları paylaşımlar konusunda düşüncelerinin ne olduğu ile ilgili katılımcılara yöneltilen sorulardan elde edilen veriler sonucunda katılımcıların büyük bir kısmı, velilerin yapmış oldukları paylaşımlar konusunda olumsuz düşüncelere sahip olduklarını belirtmişlerdir. Bu düşüncelerinin nedenlerini; paylaşımların kontrol edilememesi, paylaşımlarda velinin daha çok kendi çocuğuna odaklanması, öğrenci mahremiyeti, çocuk güvenliği, yapılan paylaşımların okulu zor duruma düşürmesi, okulla ilgili olumsuz yargı oluşturma riski, okulu itibarsızlaştırma ve paylaşımların izinsiz ve yasal olmayan yollardan yapılması şeklinde sıralamaktadırlar. Veli paylaşımları ile ilgili olumsuz düşüncelere sahip katılımcıları destekler nitelikte veriler elde eden Aydın ve Çelik, (2019:117) te yaptığı araştırmalarında elde ettikleri bulgularda benzer olumsuzları sıralamışlardır. Yine (Özcan, 2014:97; Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010; Girgin ve Gönal, 2020) da veli paylaşımlarında yaşanabilecek olumsuzlukları sıraladığı araştırmalarında benzer olumsuzluklara dikkat çekmektedirler.

Katılımcılarla yapılan görüşmeler neticesinde genel olarak okul müdürleri, veli paylaşımlarına karşı olumsuz bir düşünceye sahip olurken öğretmen paylaşımlarına daha sıcak baktıkları görülmüştür. Bu düşüncelerinde, öğretmenlerin sosyal medya paylaşımlarının velilere göre okul yönetimi tarafından takibinin daha olanaklı olmasını

göstermektedirler. Benzer şekilde Aydın A., (2015:90) da yapmış olduğu araştırmasında sosyal medyada yapılan paylaşımların takibinin zorluğuna işaret etmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında öğretmenlerin sosyal medya üzerinden yapmış oldukları paylaşımların okul müdürlerine ne gibi etkilerinin olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin yapmış oldukları paylaşımların, yöneticileri olumlu veya olumsuz şekilde etkileme durumlarına göre katılımcıların verdikleri yanıtlar çerçevesinde veriler elde edilmiştir.

Öğretmenlerin yapmış oldukları paylaşımların yöneticilere olumlu yönde etki ettiğini belirten okul müdürleri, paylaşımı yapan öğretmenler hakkında olumlu bir izlenim elde ettikleri ve bu durumun yöneticileri olumlu yönde motive ettiği sonucuna ulaşılmıştır. (Özmen vd., 2012:504) de yapmış olduğu araştırmasında sosyal ağ sitelerini eğitim amaçlı aktif olarak kullanan öğretmenlerin okul yöneticileri üzerinde olumlu etki bıraktığını tespit etmiştir. Yine paylaşımların okul kültürünün gelişmesine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel bir çerçevede örgüt kültürü, herhangi bir sosyal birimin, dış çevresiyle uyum ve kendi içinde bütünleşme sürecinde ortaya çıkarak, yaşam biçimlerini etkileyen varsayım ve değerlerin tamamı olarak tanımlanabilir (Sabuncuoğlu ve Tüz, 1998:25). Okul kültürünün dış çevre ile uyum içerisinde olması öğretmenlerin yapmış oldukları paylaşımların okul kültürüne katkı sağladığını göstermektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında, velilerin okulla ilgili sosyal medya üzerinden yapmış oldukları paylaşımların okul müdürlerine ne gibi etkilerinin olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada velilerin yapmış oldukları paylaşımların, yöneticileri olumlu veya olumsuz şekilde etkileme durumlarına göre katılımcıların verdikleri yanıtlara göre sonuçlar elde edilmiştir.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu velilerin sosyal medyadan yapmış oldukları paylaşımlardan olumlu yönde etkilendiklerini belirtmişlerdir. Okulun görünür olmasına katkı sağlaması, okulu velilerin sahiplenmesi, okulla ilgili yanlış anlaşılmalara önüne geçilmesi ve bu konuda velilerin bilgilendirilmesi, velilerin okula ilgilerinin artması, yöneticileri motive edici itici bir güç olması, okulun dışarıdan bir göz tarafından daha objektif olarak değerlendirilmesine fırsat sağlaması, okulun yapmış olduğu etkinliklere velilerin de katılımı ve alınan kararlara katılarak ortak ve hatasız kararlar alınması gibi okul yönetimine olumlu katkıları olduğunu belirtmişlerdir. Elde edilen sonuçlar; sosyal medyanın yönetsel açıdan faydalarını irdelediği Şahin, (2017:119) in yapmış olduğu doktora tezi çalışmasında ettiği sonuçlarla büyük oranda örtüştüğü görülmüştür. Okulu bir örgüt olarak değerlendirdiğimizde örgütün çevre ile iletişimi oldukça önemlidir. Nitekim Bursalıoğlu, (1972) de okulun çevresi ile iletişiminin önemine vurgu yapmıştır. Dolayısıyla bir iletişim aracı olan sosyal medya, okul ile veli arasındaki iletişime de katkı sağlayacaktır. Velilerin yapmış oldukları paylaşımların, yöneticileri olumsuz şekilde etkilediğini belirten katılımcılar ise bu etkileri; veliler tarafından kontrolsüz şekilde paylaşımların yapılması, yapılan paylaşımlarla birlikte yöneticilerin zor durumlarda kalma riski olması, bunun sonucunda adli ve idari soruşturmaların olması, bu paylaşımların düzeltilmesi için okula fazladan bir yük oluşturması şeklinde sıralamışlardır. Cin, (2021) , okul müdürleri ile ilgili gazetelerde çıkan haberlerden yola çıkarak bir araştırma yapmıştır. Yaptığı araştırmasında 51 farklı gazeteyi incelemiş okul müdürleri, müdür yardımcıları, veliler ve öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirmiştir. Yapmış olduğu araştırmasında yaşanabilecek olumsuzlukları belirttiği araştırmasında yukarıda elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermiştir. Aydın ve Çelik, (2019:11) te yaptığı araştırmasında; kontrolsüz paylaşım ve hukuksal sorunlar gibi benzer olumsuz etkileri tespit etmiştir. Öğretmen ve öğretmen ve velilerin sosyal medyadaki okul uygulamaları ile ilgili yapmış oldukları paylaşımların okul yöneticileri üzerindeki etkilerinin incelendiği bu çalışmada öneriler bölümü uygulayıcılar ve araştırmacılar için öneriler olmak üzere iki kısımda incelenecektir.

Uygulayıcılar İçin Öneriler

- ✓ Sosyal medyanın gerek kişisel, gerekse kurumsal olarak kullanımının ve öneminin artması nedeni ile eğitim kurumlarının bu durumdan etkilenmemesi mümkün değildir. Bu sebeple sosyal medyanın etkileri ile ilgili öğretmen, veli ve yöneticilere seminerler verilebilir.
- ✓ Okulların veya öğretmenlerin medya paylaşımlarında dikkat etmeleri gereken hususlarla ilgili hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Böylece paylaşımlarda yaşanabilecek olumsuz durumların önüne geçilebilir.
- ✓ Velilere de paylaşımlarla ilgili yasal mevzuat ve oluşabilecek olumsuz durumlarla ilgili okullar tarafından bilgilendirmeler yapılabilir.
- ✓ Okulda yapılan toplantılarda öğretmenler tarafından yapılacak paylaşımlarla ilgili ortak kurallar belirlenebilir.
- ✓ Öğrenci kayıt döneminde okul yönetimince veya okulun ilk açıldığı zamanda velilere Sosyal Medya Veli izin Belgesi imzalatılabilir veya imzalanması konusunda daha hassas davranılabilir.

- ✓ Araştırmacılar İçin Öneriler
- ✓ Bu araştırmada örneklem grubu olarak sadece kamu kurumlarında görev yapan okul müdürleri yer almıştır. Özel okulları da kapsayacak ve daha geniş katılımlı bir araştırma yapılabilir. Böylece özel okullarla da karşılaştırmalar yapılabilir.
- ✓ Konu ile ilgili çok fazla araştırmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple bu konuda daha fazla araştırma yapılabilir.
- ✓ Konu ile ilgili yurt dışında araştırmalar varsa bu araştırmalarla karşılaştırmalar yapılabilir.
- ✓ 2022 yılında yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Medya Yasası daha ayrıntılı şekilde incelenebilir, öğretmen, veli, öğrenci ve yöneticiler yasa ile ilgili daha fazla bilgilendirmeler yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akdi, M. (2016). "Ana-babanın çocuğun fotoğraf ve görüntülerinin sosyal medyada yayınlamasından doğan sorumluluğu." Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 22(3), 123-144.
- Altun, F. (2018). Sosyal medya kullanım kılavuzu. <https://www.iletisim.gov.tr/uploads/docs/SosyalMedyaKullanımKilavuzu.pdf> adresinden alınmıştır
- Avcı, F. (2020). Öğretmenlerin sosyal medya kullanımları ve sosyal medya kavramına ilişkin metaforik. Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, (UKSAD), 6 (2), 769-788.
- Aydın, A. (2015). "Kurumsal itibar açısından sosyal medyaya ilişkin bir değerlendirme." Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi, 1(5), 78-92.
- Aydoğan, F., ve Akyüz, A. (2010). İkinci medya çağında internet. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Balta Petekoğlu, F. (2014). Sosyal medya sosyal değişim. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Bat, M., Vural, B. A. (2015). "Dijital platformda sosyal medyanın stratejik kurumsal iletişime etkisi." Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 7(1), 33-48.
- Benzer, E. (2013). "The analysis of purposes of science teacher candidates in using social media." Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research (53/A), 149-170.
- Bursalıoğlu, Z. (1972). "Okul çevre ilişkilerinde sistem yaklaşımı." Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1(5), 76-80.
- Bursalıoğlu, Z. (2000). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış (18.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Busalıoğlu, Z. (2005). Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama (8.baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Canatan, K., & Aydın Avşar, S. (2019). Anne-Baba ve Ergen Çocukların Mahremiyet Algısındaki Farklılıkların Sosyal Medya Üzerinden Okunması. Çekmece İZÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 93-125.
- Cemaloğlu, N., & Bıçak, D. K. (2015). Sosyal Ağlarda Öğretmen – Öğrenci Arkadaşlığına Yönelik Öğrenci Algıları. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 51-76.
- Cerrah, L. (2016). "Sosyal medya ve bazı kurumsal etkileşimler ve sosyal medyaya eleştirel yaklaşım." Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,20(4), 1393-1414.
- Çalışkan, M., Mencik, Y. (2015). "Değişen dünyanın yeni yüzü:sosyal medya." Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, (50), 254-277.
- Çayak, S. (2022). "Öğretmenlerin okullarına ilişkin örgütsel imaj algılarının incelenmesi." Eğitim Yönetimi ve Politikaları Dergisi, 3(1), 1-11.
- Çelik, K., Tosun, A. (2019). "Okulların kurumsal sosyal medya hesaplarının incelenmesi." III. Uluslararası Öğretmen Eğitimi ve Akreditasyon Kongresi ITEAC 2019, 117
- Dalbudak, K., Özgenel, M. (2022). "Okul etkililiği, okul imajı, öğretmenlerin performansı ve öğrencilerin akademik başarıları arasındaki ilişkiler örüntüsü." Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi, 9(1), 1-25.
- Demiröz, S., Kavak, Y. (2019). "Öğretmenlerin örgütsel imaj algıları ve öğrenci başarıları arasındaki ilişkileri üzerine bir araştırma." Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(2), 234-246.
- Dilmen, N. (2007). "Yeni medya kavramı çerçevesinde internet günlükleri-bloglar ve gazeteciliğe yansımaları." Marmara İletişim Dergisi, 12(12), 113-122.

- Duran, E., Bayar, A. (2020). “Öğretmenlerin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşleri.” İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (24), 438-440.
- Erdoğan, Ç., Demirkasımoğlu, N. (2010). “Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri.” Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 3(3), 399-431.
- Erol, İ. & Çayak, S. (2021). Eğitim Yöneticilerinin Küreselleşme Bağlamında Okullardaki Eğitim Teknolojileri ve Uygulamaları Hakkındaki Görüşleri. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19 (4) , 177-197. DOI: 10.18026/cbayarsos.959224
- Erol, İ. & Çayak, S. (2022). Yükseköğretimde Belirsizlik: Covid-19 Pandemisi Sürecinde ve Sonrasındaki Yeni Dünya Düzeninde Akademisyen Olmak. Yükseköğretim Dergisi, 12 (1) , 122-142. DOI: 10.2399/yod.21.843580
- Girgin, Ö. A., Gönal, S. (2020). “Çocuğun kişisel verilerinin ebeveyn tarafından paylaşılmasının hukuki sonuçları.” Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 44(11), 99-127.
- Güçdemir, Y. (2017). Sosyal medya halkla ilişkiler, reklam ve pazarlama. İstanbul: Derin Yayınları.
- İnce, M. (2020). “Sahibini vuran (dijital) silah: sosyal medyanın bumerang etkisi üzerine bir değerlendirme.” Journal of Humanities and Tourism Research, 10(1), 84-94.
- Karataş, Z. (2015). “Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.” Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, 1(1), 62-80.
- Kelly, N., Antonio, A. (2016). Teacher peer support in social network sites. Teaching and Teacher, 56, 138-149.
- Kırçova, İ., Enginkaya, E. (2015). Sosyal Medya Pazarlama. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Kilis, S., vd. (2015). “Eğitimde sosyal medya kullanımına yönelik yükseköğretim düzeyindeki öğretmenlerin algısı: Türkiye-Almanya örnekleme.” Journal of Instructional Technologies and Teacher Education, 3(3), 20-28.
- KVKK Yayınları (2021). Milli eğitim bakanlığı ortaöğretim kurumları yönetmeliğinin. “unutulma hakkı (unutulma hakkının arama motorları özelinde değerlendirilmesi. Ankara: KVKK Yayınları No 34. Erişim Adresi: <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/11b6fd99-d42a-45b1-a009-21f2d36ded21.pdf>
- Manavcıoğlu, K. (2009). “İnternette Kullanıcıların Oluşturduğu Ve Dağıttığı İçeriklerin Etik Açısından İncelenmesi: Sosyal Medya Örnekleri”, Fırat Üniversitesi Medya ve Etik Sempozyumu, 07-09 Ekim, Elazığ.
- Özcan, K. (2014). Çevresel baskı gruplarının okul yönetimine etkileri (Adıyaman ili örneği).” International Journal of Educational Research, 5(1), 88-113.
- Özdemir, S. M. (2016). “Öğretmen niteliğinin bir göstergesi olarak sürekli mesleki gelişim.” Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(3), 233-244.
- Özgül, T., Er, S., & Çok, F. (2020). “Anababaların çocuklarıyla ilgili sosyal medya paylaşımları.” Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 55(1), 239-262.
- Özmen, F., vd. (2012). “Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği.” Education Sciences, 2(7), 496-506.
- Öztürk, M. F., Talas, M. (2015). “Sosyal medya ve eğitim etkileşimi.” Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks, 7(1), 101-120.
- Patton, M. Q., Cochran, M. (2002). A guide to using qualitative research methodology. Paris: Medicins Sans Frontiers.
- Poynter, R. (2012). İnternet ve sosyal medya araştırmaları el kitabı. İstanbul: Optimist Yayınları.
- Resmi Gazete . (2014). Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Öğretim İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/07/20140726-4.htm>
- Rosenberg, J., Greenhalgh, S., Koehler, M., Hamilton, E., & Akçaoğlu, M. (2016). An investigation of state educational Twitter hashtags (SETHs) as affinity spaces. E-learning and Digital Media, 13(12), 22-44.
- Sabuncuoğlu, Z., Tüz, M. V. (1998). Örgütsel psikoloji. Bursa: Alfa/Aktüel Kitapevleri.
- Sarar, F., Başbay, M., & Başbay, A. (2015). “Öğrenme-öğretme sürecinde sosyal medya kullanımı.” Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(2), 417-430.
- Sarıdaş, G., Deniz, L. (2018). “Çevrimiçi öğrenme topluluklarının öğretmenlerin mesleki gelişimine etkisine yönelik öğretmen görüşleri.” Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi, 1(5), 11-41.

- Sevim, Ç. vd. (2018). “Sosyal medyada çocuk hakkı ihlali.” *Sharenting. Güncel Pediatri*, 16(2), 261-267.
- Seviniş, S. (2017). *Yetişkinlerde Sosyal Ağ Kullanımının Beş Faktör Kişilik Özellikleriyle İlişkisi*. Yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Sönmez, B. (2013). *Sosyal Medya Ve Ortaöğretim Öğretmenlerinin Facebook Kullanım Alışkanlıkları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Ana Bilim Dalı, Antalya.
- Şahin, M. (2017). *Okulun Çevre Unsuru Olarak Sosyal Medyaya İlişkin Yönetici, Öğretmen ve Veli Görüşleri*. Yayınlanmamış doktora tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 230-247, Malatya.
- Şengöz, A., Eroğlu, E. (2017).” Örgütlerde sosyal medya kullanımı: sosyal medya algıları, amaçları ve kullanım alışkanlıkları.” *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 5(1), 503-524.
- Tuğ Levent, G. (2022). “Sosyal medyada çocuğun kişilik hakkı ihlaline karşı çocuğun unutulma hakkı.” *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi (Van YYÜ 40. Yıl Özel Sayısı)*, 19-30.
- Tuğrul Korucu, A., Çakır, H. (2015). “Dinamik web teknolojileri ile geliştirilen işbirlikli öğrenme ortamını kullanan öğretmen adaylarının görüşleri.” *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 221-254.
- TÜİK. (2022, Ağustos). *Hanehalkı bilişim teknolojileri (BT) kullanım araştırması*. Türkiye İstatistik Kurumu. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu. Web Sitesi: [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587)
- Tüzün, U. (2002). “Gelişen iletişim araçlarının çocuk ve gençlerin etkileşimi üzerine etkisi.” *Düşünen Adam Dergisi*, 15(1), 46-50.
- Uştu, H., Taş, A. M., & Sever, B. (2016). “Öğretmenlerin mesleki gelişime yönelik algılarına ilişkin nitel bir araştırma.” *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi*, 82-104.
- Vural, B. A., Bat, M. (2010). “Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya.” *Journal of Yasar University*, 5(20), 3348-3382.
- We Are Social. (2022, 10 21). We Are Social. 2022 tarihinde We Are Social Web Sitesi: <https://wearesocial.com/uk/blog/2022/01/digital-2022-another-year-of-bumper-growth-2/> adresinden alındı
- Wikipedia. (2022). 10 21, 2022 tarihinde Wikipedi Ansiklopedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_medya adresinden alındı
- Wikipedia. (2022). 10 22, 2022 tarihinde Wikipedia Ansiklopedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Wi-Fi> adresinden alındı
- Yaylacı, A. F. (2021). *Gazete Haberlerinde Okul Müdürü Temsillerinin Analizi: Okul Paydaşlarının Görüşleri Doğrultusunda Bir Değerlendirme*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya.
- Yaylak, E., İnanır, S. (2018). “Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitimde sosyal medyanın kullanılmasına yönelik görüşlerinin incelenmesi.” *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 2-3.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma teknikleri (6. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.